

# DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.  
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska  
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.  
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja svako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-  
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene  
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-  
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega  
značaja stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane po-  
stna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust,  
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 60.

Sreda, 27. julija 1932.

Leto VII.

## Pred volitvami v Nemčiji.

Ali glasovnica ali sila.

Nemški državni kancler obeta, da se bodo državnozbornske volitve dne 31. julija vršile popolnoma svobodno. Ni jasno, kako naj se ta obljuba razume. Dejanja nemških fašistov dokazujejo, da ta »svoboda« morda ne pomeni jamstva, da se bodo volitve vršile brez nasilstev od strani fašizma. Kancler baron von Papen izpolnjuje vse želje fašizma, vendar pa nihče ne more zanesljivo trditi, ali ima Papen namen pripravljati pot Hitlerju ali pa ima drugačne namene ter da je Hitlerju ugodil le iz oportunitete.

Nihče ne more danes trditi, kako bodo volitve v nedeljo izpadle. Demokratične meščanske stranke se nadejajo uspeha, kljub temu, da je v Nemčiji zavlada ideološko-politična anarhija, ki izpodkopa ne le načelo demokracije, marveč tudi centralizacijo države ter da prav zaradi tega prihaja silno v nevarnost kompaktnost nemške demokracije.

V tem vidi tudi Papenov režim največjo nevarnost. V slučaju, da si hitlerjevci pribore očitno zmago, bi se vladni svet moral ozirati nanje, da si ima najbrže namen, preprečiti fašistično diktaturo, ki bi povzročila večje razsulo v Nemčiji. Morda Papen v tem primeru prepusti fašistom le Prusijo, toda tudi tak eksperiment bi prav nič ne prispeval k pomirjenju.

Najbolj presenetljivo je, da smejo fašisti še vedno vršiti razna nasilstva.

Se v soboto so povzročili veliko cestno bitko v Bunzlavu. Ko so se vračali s pohoda v okolico, so brez povoda hoteli vdreti v delavski dom. Na živžig so poskakali pred domom z vozov in ustrelili stražo pred delavskim domom. Socialistični delavci so vse to slišali in prišli iz notranjih prostorov delavskega doma ter zabranili fašistom vstop. Šele po daljši borbi je prišla tudi policija, ki je napravila konec ataki. Kljub obsednemu stanju fašisti nadaljujejo tudi drugod svoja grozodejstva. V Berlinu so napadli tri socialiste in jih okoli z noži; v Charlottenburgu so ustrelili nekega komuniste; enake izpade so napravili v Kölnu in Königsbergu. V Königsbergu so prisilili židovske trgovce, da morajo imeti trgovine 14 dni zaprte.

Državna vlada se baje bavi z novim ukrepom. Z ozirom na nadaljevanje pobojev namerava prepovedati nošnje orožja in nastope v uniformah. To pa menda le zadnje dni volilne borbe.

Z vsem dostojanstvom nastopa v volilni borbi socialna demokracija kljub nezasišanim žrtvam strankine časti od strani režima, ker je prepričana, da zmaga demokracija, ki so jo v zadnjih letih tako silno onečastili razni demagogi.

**Rusko-poljska pogodba.** Pogajanja med Poljsko in Rusijo so zaključena. V nedeljo sta podpisali obe državi pogodbo, po kateri se ne bosta druga drugo napadali z vojsko. Ta pogodba je važna za Poljsko, ker se nahaja med dvema različnima svetovoma, na vzhodu sovjetsko republiko, na zahodu in jugu v revoluciji se nahajajoče države. Poljska želi doseči enako pogodbo z Nemčijo.

## Spopad med francoskimi in fašističnimi delegati na seji medparlamentarne zveze

V Ženevi sedaj zboruje medparlamentarna zveza, ki je nekaka napoloficiorna organizacija parlamentarnih zastopstev evropskih držav. Parlamentarizem se imenuje državni režim, v katerem ima parlament ali narodno predstavništvo, ki ga narod svobodno voli, odločilen vliv na zakonodajo in vrši kontrolo nad delovanjem vlade, ki je tudi njemu odgovorna. Pri medparlamentarni zvezi pa tolmačijo parlamentarizem jako široko in dovoljujejo pristop zvezi tudi delegatom takih predstavništev, ki niso nikaki neodvisni parlamenti. Tako se udeležujejo sej medparlamentarne zveze delegati italijanske fašistične zbornice, ki ni nikak parlament. Italijanska zbornica je bila namreč izvoljena na ta način, da je duce Mussolini sestavil in potrdil samo svojo fašistično listo in so mogli volilci glasovati samo za to listo ali pa proti njej. Volilci so sicer glasove oddajali tajno, vendar je v takih razmerah razumljivo, da je bila oddana velika večina glasov za Mussolinijevo listo. Na cellem Goriškem je proti njej glasova-

lo samo 190 volilcev. Ker je bilo z Goriškega po volitvah deportiranih na sicilske otoke preko 300 oseb, se zdi, da je za Mussolinijevo listo glasovalo celo nekaj volilcev, ki so bili kasneje deportirani. Delegati tega italijanskega parlamenta so na zadnji seji medparlamentarne zveze mnogo govorili o fašistični pravici in svobodi. To je bilo nazadnje preveč zastopnikom francoske zbornice socialistoma Renaudelu in Grumbachu, ki sta zahtevala od fašistov, naj že vendar neha nositi po jeziku pravico in svobodo. Nastal je prepir in hrup. Renaudel jim je zaklical: kjer ni kontrole javnega mnenja, tam ni ne pravice ne svobode. Grumbach pa je izjavil, da so francoski socialisti mnenja, da fašisti sploh nimajo pravice sodelovati na kakšni parlamentarni konferenci, ker niso izvoljeni, ampak imenovane kreature. Ker so fašisti začeli kričati in razbijati, je Renaudel zakričal v dvorani: »Z morilci Matteottija sploh ne govorim!« Fašisti so bili zelo užaljeni in groze, da bodo izstopili iz društva narodov.

## Najprej razorožitev, potem črtanje dolgov.

Stališče Zedinjenih držav.

Ameriški senator Borah je govoril po radiju ter izjavil: Če se bo nadaljevala v Lausanni pričetna politika, pride trenutek, ko bo v interesu ameriškega ljudstva, da se prične razgovor o vojnih dolgovih. Z novo ureditvijo dolgov se pa mora obenem urediti tudi valutno in razorožitveno vprašanje, ki bi izgubo terjatev do Evrope opravičevalo. Predlagana konferenca naj bi se bavila tudi z zopetno uvedbo zlate valute, da se bo moglo urediti svetovno gospodarstvo.

Razveljavljanje dolgov bo le del onega programa, ki ima urediti povojne probleme za ozdravitev sveta in konferenca mora biti pooblaščen, da se bo bavila tudi z reparacijami. Stara usodna doktrina, da se morajo strogo izvršiti pogodbe, je v Lausanni umrla. Nad tem naj bo svet vesel.

Stališče Zedinjenih držav se je torej bistveno izpremenilo in je upati, da se problem dolgov reši na prihodnji svetovni konferenci.

## Razsodba državnega sodišča v Nemčiji.

Zahteva pruske vlade zavržena.

V ponedeljek, dne 25. t. m. je državno sodišče razglasilo sodbo v sporu med prusko in državno vlado v Nemčiji, da se odklanjajo predlogi, naj se izda sočasno odredba za ukinitve zasilnih ukrepov proti Prusiji.

Sklep se med drugim utemeljuje s tem, da ne more biti dvoma o tem, da stremi predlog bivše pruske vlade za tem, naj bi se vladna oblast v Pru-

siji začasno delila med državnim komisarjem in dosedanjimi ministri. Zahtevana ureditev ne bi mogla zmanjšati po predlagateljih opisanih razlik in težkoč, ker bi taka delitev državne oblasti v Prusiji mogla dovesti do zmede v državnem življenju. Zato se predlog bivše pruske vlade odklanja.

## Načrti nemških fašistov.

Berlinski »Vorwärts« je objavil načrt, ki naj bi ga fašisti izvedli po volitvah. Vse delavske in levičarske liste bi ustavili, za nezanesljive bi dolečili predcenzuro. Predvsem bi napravili pohod v Berlin ter zasedli vse socialnodemokratske ustanove, zamenjali berlinsko policijo z 9000 svojih ljudi ter vse vodilne opozicionalce odgnali v taborišča in jih porabljali za prisilno delo. Odstranili bi najmanj 25% nezanesljivih sodnikov. Uradništvo bi se prevedlo v pogodbeno stanje, ter namestilo samo politično zanesljivo. Prepovedale naj bi se marksistične strokovne organizacije in ustanovil delavski svet delavcev in delodajalcev. Same lepe stvari!

## Pozdrav avstrijskih socialnih demokratov nemškemu sodrugom.

Vodstvo avstrijske socialno-demokratske stranke je poslalo nemški stranki daljši iskren pozdrav, v katerem pravi: Avstrijsko delavstvo spremlja z najglobljim sočustvovanjem vašo odločilno borbo za demokracijo. Zmagati morate, sodrug! in sodružice! Zakaj usoda demokracije v srednji Evropi je usoda miru, usoda delavskega razreda in socializma na svetu, ki je tesno v zvezi z vašo zmago.

Zase in za nas se boritel Veruje mo v vašo silo! Pozdrav sodrugoma Severingu in Braunu, ki ju je pregnala nezakonita sila od dela.

Bratski bojni pozdrav nemški socialni demokraciji, železni front!

## Polom med žoltimi.

Vapa in odbor na »dileci«.

Z velikim hreščanjem je bil izvršen »preporod« žoltega gibanja. Stojan (Stanković) se je pokazal kot neprimeren in nedorasel za tak posel in zato je bil usiljen bratom beograjski fabrikant Milan Vapa. »Rad i Trud«, glasilo žoltih, je izšlo v novi obleki in stalno prinašalo slavospeve novemu »duhovnemu vodji« — fabrikantu Vapi. Po vsej državi so vodili »duhovnega vodjo« po zborovanjih in mu prirejali v čast prave cirkuške parade. Stojan Stanković, odstavljeni vodja, je hodil z njim kakor ona žival ob bobnu ter ga kakor cirkuški ravnatelj predstavljal občinstvu, ki je prišlo gledat čudo, češ, »poglejte ga, kolikšen je, ne tehta niti 50 kilogramov; bogat je, lahko uživa, a se zatajuje in dela v dobro delavcev!«

In sedaj se je pokazalo, da je bilo vse, kar so žolti delali, samo prazna parada in velika laž.

Kar »duhovnega vodjo« — g. Vapo — so izključili iz vodstva. Poglejmo, kaj pravi o tem v meščanskem časopisju objavljeno poročilo žoltih:

»Minulo nedeljo se je vršila seja plenuma glavnega odbora Jugoslovanskih nacionalnih delavskih strokovnih organizacij, kateri so prisostvovali tudi delegati iz Zagreba, Niša, Sarajeva, Drvara, Novega Sada, Osijeka in Smederova.

Plenum je ugotovil, da izvršni odbor ni zadosti branil statuta, ko je dovolil, da je industrijalec iz Beograda, g. Milan Vapa, častni predsednik in duhovni vodja strokovnih organizacij, v vlogi častne osebe vzel vso oblast odbora v svoje roke, čeprav po statutu nima te pravice.

Zaradi tega je plenum obsodil tako delovanje ter odstavlil upravni odbor obenem s častnim predsednikom in duhovnim vodjo Milanom Vapo ter izvolil nov izvršni odbor.

Odslej Jugoslovanske nacionalne strokovne organizacije nimajo več nikakršne zveze z g. Milanom Vapo, industrijalcem iz Beograda.

Star je narodni pregovor: vrč hodi po vodo, dokler se ne razbije. Pri žoltem gibanju ni bilo treba dolgo, da se je razbil. In že kolikokrat v tem kratkem času!

Vedno smo trdili in ponavljamo zopet: žolto gibanje je povsod in vedno bilo nezdravo. To je bil vodeni cvet, ki izraste iz močvirja, kratko živi ter nobenemu pametnemu človeku ne pride na um, da bi se z njim kitil. To se je po kratkem času uresničilo tudi pri nas. Ni bilo treba dolgo čakati, da se je to dokazalo.

Za mrtvo glavo ni zdravila!

»Rad. Novine«, Beograd.

## Dogodki v Nemčiji.

Zahrbtna politika reakcije.

V Nemčiji dejansko že obstoja politična diktatura, ki ima prav posebne znake zahrbtnega izdajstva nad obstoječimi političnimi strankami, ki imajo v državi ogromno večino prebivalstva in jo bodo imele tudi po volitvah, če morda reakcija ne misli, da bi bilo primerno, da se tudi volitve prekličejo. V Nemčiji je danes mogoč vsak poizkus reakcije, ker stoji za njo nemški velekapital in veleposest ter skoraj vsa soldateska, ki jo še vedno vodijo cesarski generali. Če se je sedanja

vlada drznila pripustiti oboroževanje fašizma, če je odstavila prusko vlado in direktorij državne policije, ne da bi se z merodajnimi predstavniki, kakor je običaj, posvetovala o svojih namerah, je to znak, da je fronta reakcije močna, vsaj dokler ni pravega odpora med narodom. To delovanje baronovske vlade pa tudi pomeni, da se državna vlada poživlja na red v državi, na ustavo in na voljo politično zrelega naroda. Jako smešna je tudi izjava kanclerja, da je vse to ukrenil zaradi komunistov in zaradi delavske enotne fronte. S tem je gospod baron povedal, da vodi borbo proti delavstvu in da je to glavni namen vseh ukrepov, ki jih je napravila vlada doslej.

V Nemčiji danes ni več sveta ustava in demokracija. Vsakogar, ki bi tako ravnal v ustavni državi, bi upravičeno imenovali izdajalca domovine.

V najtežjem položaju je seveda nemška socialna demokracija in strokovno organizirano delavstvo, ki, dasi predstavlja ogromno število dobro organiziranega gibanja, ne more sprejeti oboroženega boja proti silni vojaški in kapitalistični moči iz dobe cesarskega militarizma. Delavstvo hoče počakati volitev, neče dati povoda, da bi morda reakcija preklicala volitve, ker upa, da bodo volitve vsaj deloma razčistile črne oblake nad Nemčijo. Jasno je tudi, da ima nemško delavstvo, kljub gospodarski sili in nezaposlenosti, eno orožje, samo eno orožje, in to je splošna stavka, ki se bo pa mogla uporabiti le v skrajnem slučaju, ker je to ostro, nevarno, vse-kakor pa najučinkovitejše sredstvo.

Nemška vlada zatrjuje, da hoče varovati red, da varuje ustavo, a obenem davi svobodo in izvaja diktaturo ter pripravlja teren fašizmu.

In vendar pod nobenim prejšnjim režimom ni bilo toliko nereda in krvavih spopadov, kakor jih je sedaj.

Nemški državni krmarji bodo prej ali slej morali priti z barvo na dan. Dotakniti se bodo morali pozitivno, ne samo zahrbtno narodnih svetinj ustave in demokracije, socialnih in političnih pravic delavstva, potem pa bo tudi delavstvo povedalo svoj da ali ne.

Ta odločitev mora pasti prav kmalu. Odgovorni za posledice, eventualno za meščansko vojno, pa bodo gospodje cesarski baroni, ki se danes skrivajo za »redom«.

**Razprava proti Gorgulovu.** V ponedeljek se je pričela v Parizu razprava proti Gorgulovu, morilcu predsednika francoske republike Doumerja. Državni pravdnik zahteva smrtno kazen.

## Gospodarske in socialne zahteve mariborskega delavstva.

Sijajno obiskan shod Strokovne komisije. — Organizirano delavstvo je spregovorilo.

V ponedeljek, dne 25. t. m. se je vršil v dvorani pivovarne »Union« dobro obiskan shod mariborskega delavstva, katerega je sklicala z ozirom na obupen položaj delavstva »Strokovna komisija« v Mariboru.

Shod je otvoril in vodil s. Dvoršak, referiral pa sta ss. Petejan in Eržen. Navzoči so ves čas pazljivo sledili govornikom ter burno pritrjevali njihovim izvajanjem.

V lepem enournem govoru se je s. Petejan baval z obupnim položajem delavstva, ki največ trpi na posledicah gospodarske krize, v katero je zabredlo kapitalistično gospodarstvo na celem svetu. Države v Evropi, ki se še vedno delijo v zmagovalke in premaganke, v poslednjem času sklicujejo razne mednarodne konference, na katerih razpravljajo o vojnih dolgih, reparacijah itd. Delavska internacionala je že leta 1920 s prstom pokazala na rak-rano, na kateri hira svetovno gospodarstvo. Zahtevala je, da se takoj obnovijo mednarodni stiki in da se s tem pridobi medsebojno zaupanje posameznih držav. Peščica velekapitalistov, ki živi na račun medsebojnega sovraštva narodov, pa je znala onemogočiti vsa prizadevanja delavske internacionalne. In posledice niso izostale.

Kakor v drugih državah, je tudi pri nas kriza v polnem razvoju. Brezposelnost se večja, kar se najbolj opazi pri članstvu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, ki se je od lanskega leta znižalo za 100.000 članov. Pri tem pa niso všteti številni drugi brezposelni, kot železničarji, rudarji itd. Po izjavah merodajnih oseb, dolguje država podjetnikom v Dravski banovini eno milijardo dinarjev. Trboveljska premogokop. družba bi morala dobiti 87 milijonov dinarjev za premož, ki ga je dobavila državi.

Premogokopi, industrijski obrati, javna dela se ustavljajo in zmanjšujejo svoje obrate; brezposelnost se rapidno širi, poleg tega pa se znižujejo tudi mezde. Medtem ko kmet prodaja svoje izdelke v izgubo, raste dražinja, konzum pada, beda širokih slojev pa se večja od dneva do dneva. Delavstvo ni zakrivilo gospodarske krize, temveč je ta kriza posledica svetovne vojne, zato odločno odklanja, da bi moralo ono nositi bremena.

Govornik se je dalje baval z vprašanjem stanovanjske zaštite ter zlasti povdaril, kako zmotno je bilo naziranje nekega poslanca, ki je napisal članek, češ, da se bo stanovanjsko vprašanje rešilo le na podlagi medsebojnega sporazuma. Danes pa je go-

tovo, da je vsak tak sporazum med najemniki in hišnimi lastniki nemogoč, zato zahteva delavstvo zakonito stanovanjsko zaščito.

S. Petejan je v svojem govoru iznesel še ostale zahteve delavstva, ki so izražene v resolucijah. Za svoja izvajanja so navzoči govornika nagradili z dolgotrajnim ploskanjem.

Burno pozdravljen je kot drugi referiral s. Eržen, ki se je v početku svojega govora istotako baval z gospodarsko krizo, katero delavstvo ni naročilo, zato se tudi ne sme zahtevati, da bi ta račun moralo delavstvo poravnati. Kapitalizem pozna samo svoj dobiček, zato se mora tudi delavstvo boriti le za interese svojega razreda. Zakoni morajo veljati za vse enako, kajti pravica je samo ena! Delavstvo zato zahteva svobodo zborovanja ter organiziranja, kar je zlasti tudi povdaril ogromen shod delavstva, ki se je pred kratkim vršil v Zagrebu.

Govornik se je nato baval z vprašanjem socialnega zavarovanja, ki je danes istotako v krizi. — Dalje zahtevajo delavski zastopniki, da se zopet uvede izplačevanje hranarine bolnim članom bolniškega zavarovanja za 52 tednov, ter zopet določi tudi porodniško dobo za članice na 8 tednov, kakor je bila pred ukinitvijo.

Delavstvo je vedno pripravljeno doprinesiti žrtve za socialno zavarovanje, zahteva pa, da ima v teh institucijah vpliv, ki mu pripada. Istotako zahteva, da se morajo ogromne vsote prispevkov, ki jih dolgujejo posamezni podjetniki, izterjati, ker ne gre, da bi delavstvo moralo članke prispevke redno plačevati, delodajalci pa bi denar zadrževali in s tem onemogočili redno poslovanje te socialne institucije. Če se pokaže potreba, naj se prispevki zvišajo od sedanjih 6 na 7%.

Končno se je govornik še baval z raznimi nacionalnimi sindikati, ki se s pomočjo gotovih podjetnikov v zadnjem času trudijo, da bi se med delavstvom uveljavili. Konkretno je podkrepil svoja izvajanja s tem, da je predložil slučaj tovarnarja Vape v Beogradu. Pa tudi v našem mestu je v poslednji dobi opazati častilce italijanskega fašizma in hitlerijanstva. Tako se gotovi mladiči iz nemškega in slovenskega nacionalnega tabora pozdravljajo na cesti z dviganjem rok. Te mladiče očitno nič ne briga, da ječi sto in stotisoče slovenskih in nemških manjšin pod okrutnim italijanskim fašizmom. Zavedajo pa se naj ti oboževalci fašizma, da se

mariborsko delavstvo ne bo pustilo izzivati ter jim bo odgovorilo na te pozdrave z žuljavimi pestmi.

Govornik je bil v svojih izvajanjih večkrat prekinjen z dolgotrajnim odobravanjem.

Predsednik shoda s. Dvoršak je dal po s. Petejanu prečitane resolucije na glasovanje, ki so bile soglasno sprejete. S pozivom, da se delavci oklenejo svojih strokovnih organizacij je nato zaključil lepo uspelo zborovanje.

Resolucije bomo priobčili v prihodnji številki našega lista.

## Poskus uvajanja nove prakse v rudarskem nezgod. zavarovanju.

Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu je poslala ravnateljstvu drž. rudnika Velenje pod br. 11223/32 z dne 28. junija t. l. dopis, v katerem se odreja, da se ima vsem rudarskim nezgodnim rentnikom, to je onim, kateri dobivajo delno in začasno rento, a so še pri rudniku zaposleni pri istem delu in v isti kategoriji, kakor so jo imeli pred poškodbo, odpovedati renta, ali pa, da se jim všteje v mezdo.

Direkcija državnih rudnikov se pri tem sklicuje na to, da se ne more dopustiti, da bi podjetje plačevalo prispevke za nezgodno blagajno, a da se nezgodna renta izplačuje nezgodnikom, kateri so si po izlecenju zopet pridobili polno delasposobnost in obdržali prejšnjo kategorijsko mezdo.

Čudimo se, kako pride uprava drž. rudnikov do tega zaključka. Kaj pravi pogl. V. Pravilnika o bratovskih skladnicah o nezgodnem zavarovanju? Kje je v tem poglavju določba, ki to odreja?

Uprava drž. rudnikov si naj prečita čl. 111 odst. 2. Pravilnika o bratovskih skladnicah, ki glasi, da se pregled nezgodnikov vrši vsako leto. V praksi se pa vrši to tako, da zdravnik nezgodnika lahko vsak čas pokliče na pregled in da se mu pri 10 odst. delanezmožnosti renta sploh ustavi.

Zelo se moti uprava drž. rudnikov, da je namen nezgodnega zavarovanja, nadoknaditi samo izgubo na zaslužku, zavarovanje ima tudi namen nadomestiti vse posledice nastale nezgode. Nezgodnik trpi posledice nezgode tudi izven službe in največkrat celo svoje življenje.

Kako visoko je oceniti izgubo očesa, je sedaj zadeva zakona, zdravnika, ne pa delodajalca.

Zato je delav. zastopstvo že vložilo oster protest pri nadzorni rudarski oblasti in se bo borilo do skrajnosti, da se v zakonu neutemeljeno postopanje uprave drž. rudnikov primerno zavrne.

Angelo Cerkenik:

**ROSA.**

(Povest.)

— Ne morete? Ali ne čutite niti trohice simpatije zame?

— Simpatije mnogo, mnogo, a ljubezni nič!

— Kako daleč je simpatija od ljubezni?

— Čeprav bi vas ljubila, bi ne bili srečni, ker bi bili ljubosumni.

— Dopustite, prosim vas, da...

— Nič, doktor! Mislila sem, da ste pametnejši vsaj vi! Ali so res vsi moški tako strašno neznojni?

— Dobro, tedaj nič! Samo da smem ostati pri vas in vas gledati...

— Zdaj se pa moram res smejati! Smejati se iz vsega grla. Doktor, ali ste bili že kdaj zaljubljeni? Je to prvič?

— Tako, kakor zdaj, prvič!

— Potem ni nič nevarnega! Vse prve ljubezni so deviške, kakor prvi sneg. Le pravljichen spomin na prvi sneg ostane.

Medtem mu je že prinesla površnik in ga pospremila do vrat.

Dolgo je obdržal njeno roko v svoji.

— No, ali mi boste še dolgo tiščali roko?

Okrenil se je in naglo zbežal po stopnicah.

Ko je odšel, je postala žalostna. Saj bi rada bila sama, a v samotji ji je tako nepopisno žalostno in otožno. V družbo pa ne sme zahajati, ker se kmalu kdo zalubi vanjo in potem ima za nameček k bolesi še sitnosti.

Na mizi je ležalo gospodinjino pismo.

Pisala ji je:

»G. Bojo pije, neutrudljivo pije. Nihče ga ne more odvrniti od pijače. Niste prav storili, da ste ga zapustili...«

Pije.

Ali je to mož? Vsaj njej na ljubo bi moral biti trezen. Obšlo jo je neko zoprno čuvstvo nasproti nje-mu. Misl, da bi jo hotel pijan mož poljubiti, jo je gnala v strah in nepopisno občutje ostudnosti. Pije! In ko sta se poročila, ji je obljubil, da bo — njej na ljubo — abstinent. Tako izpolnjuje svojo možko besedo!

Takšen mož! Takšnega moža ljubi! Takšnemu možu je žrtvovala vse svoje življenje. O, kaj je v njem, kar jo tako veže nanj? Kaj je v njem? Nič! Lep je! Glava jo je bolela. Skušala je odkriti tisto tajno moč v njem, tisto zagonetno silo, ki ji razum niti do gležnjev ne sega, ki ji to ogromno dunajsko življenje

ne more odbiti osti. Kaj je, moj Bog, kaj je to?

Naj pije, naj umre!

Prestrašila se je te misli. Bežala je pred njo. Skušala se je skriti ji. Zakrila si je obraz z rokama, zatisnila oči in glasno zaplakala. Prvič po tistem trenutku, ko je bila pokleknila pred drjem Springerjem, prvič je zaplakala.

Sedla je k mizi in pisala Tanji.

»Tanja! Bojo je sam. Samota ga je težko ranila. Postal je pijanec. Mogoče se bo še dal rešiti... Poskusi ti, Tanja, sestra moja, jaz ne morem.«

Če me imaš res rada, mi ne boš odrekla te prošnje. Poskusi!...

Boja je predobro poznala. Vedela je, da ne bo našel miru, dokler živita obe: Rosa in Tanja. Vedela je, da mora ena izginiti. Saj bi šla lahko v smrt. Smrti se ne boji, a zdi se ji nezmislno, da bi morala žrtvovati svoje življenje njegovim zmotnim nazorom, ki sploh nazori niso, marveč konvencionalna mešanica najrazličnejših zmot. Naposled pa je tako zelo ljubila življenje, da se ji je še tako malo prijetno življenje zdelo svetlo, solčno, srečno.

— Če že mora biti, je rekla, bom zginita.

Obiskala je drja Springerja.

— Rosa je prišla, gospod doktor!

— Rosa me zopet potrebuje, mar ne?

— Uganili ste!

— To ni težko uganiti, kajti nihče, ki me ne potrebuje, ne prihaja k meni. Pa to je razumljivo! Iskreno vas pozdravljam! Sedite, prosim!

Rosi je bilo žal, da ni bila nikdar prej prišla.

— Danes sem prišla po dober nasvet. Nobene druge pomoči ne potrebujem.

— Zavaljo dobrega nasveta ste prišli iz Ljubljane na Dunaj? Zdi se mi, da imate doma strašno mnogo modrijanov... No, kar povejte!

— Gospod doktor, rada bi tako umrla, da bi vendarle še živela.

— Čedna želja...

— Mislim resno...

— Resna mi se ta vaša želja ne dozdeva!

— Prav preprosta zadeva! Le navidezno bi rada umrla.

— Dandanes je to težko! Včasih, ko je Šekspir pisal drame, je bilo to kaj lahko! Tedaj so bili ljudje pametnejši; znali so stvari, o katerih se nam niti sanja ne.

— Gospod doktor! Za Boja gre! Začel je piti!

## Doma in po svetu.

V zagrebških tiskarnah je izbruhnil štrajk. Zveza tiskarskih podjetij je po poteku zadnje kolektivne pogodbe, ki je potekla 1. julija, znižala število po pogodbi določenih praznikov od 13 na 6, in je istočasno odpravila plačane dopuste ter uvedla praznovanje sobote s skrajšanim delovnim časom za 2 uri. Obenem pa je tudi znižala plače za 10 odstotkov. Že zadnjo soboto so prejeli delavci manjše plače, ki so jih sicer sprejeli, vendar so izjavili, da jih smatrajo kot predujme na račun plač. Zveza grafičnih delavcev je sicer proti znižanju plač protestirala in zagrozila s štrajkom, vendar se je znižanje plač kljub temu izvedlo. Grafičarji so takoj nato začeli s pasivno resistenco, tako, da so vsi listi izšli z veliko zamudo in v zmanjšanem obsegu. Edino želena tiskarna, kjer se tiska »Uradni list«, dela normalno, ker ni znižala plač. Od nedelje dalje pa se grafično delavstvo v zagrebških tiskarnah nahaja v stavki. V sporu posredujeja Delavska zbornica in banska uprava.

**Zbližanje Bolgarije in Jugoslavije.** Bolgarski časnikar Antonov je pokrenil vprašanje zblizanja med Bolgarijo in Jugoslavijo. Antonov spada med »omladince«. Nedvomno bi bilo zblizanje balkanskih narodov velikega pomena. Toda sedanja Bolgarija se boji tega zblizanja, češ, kaj bodo potem porekli Rumuni, Grki, — Italija. Čudno vprašanje. Prejšnji rumunski predsednik vlade je tudi rekel, da je zblizanje med inteligenti mogoče. Težje je med narodi. Profesor je tako rekel. — Mi pa trdimo, da je sporazum potreben; če ga ni, se ga brani politična inteligenca in »gospodarstvo«. Narodi pa sporov ne marajo, razen, če so nahujskani.

**Pšenična žetev v Jugoslaviji.** Razširjale so se vesti, da bo letos malo pšenice v Jugoslaviji, češ, da je rja napravila ogromno škodo. Te vesti pa niso povsem resnične. Rja je napravila sicer nekaj škode, vendar ne tako velike. Od lanske žetve je v zalogi še 50.000 vagonov pšenice. Porabi se je v celi državi okoli 175.000 vagonov. Vrhutega je pšenica jako dobro obrodila v manj plodovitih krajih. Škoda po rji se s tem zmanjša in država bo imela precej pšenice za izvoz. Neresnične vesti so povzročile dvig cen, ker so jih raztrosili spekulant z žitom.

**Ples po jajcih.** Naš naročnik nam piše: V roke mi je prišla zadnja številka krščansko-socialnega tednika. V uvodnem članku »Navzdol« prav dobro razkrinkava postopanje političnih katoličanov okoli »Slovenca«, ki z vso svojo politiko podpirajo kapitalizem. O klerikalcih piše dobesedno: »Če človek pove, da je danes nesmisel govoriti o solidarizmu in drugih takih rečeh, da je danes potreben brezobziren boj za človečanske pravice proletarijata in vsega delovnega ljudstva, ga hočejo (namreč klerikalci) proglasiti za brezverca. Tako piše krščansko-socialni list v uvodniku. Na isti strani pa prinaša tudi članek o katoliškem cehovstvu. V tem članku pa se zavzema za obnovo srednjeveškega cehovstva, ko so mojstri in pomočniki živeli v medsebojnem soglasju in se je pomočnikom tako dobro godilo, da so delali samo po šest ur na dan, da so pa dobivali po trikrat na dan meso in tudi vino in da so bili tudi politično tako upoštevani, da so imeli tudi večino v občinskih svetih srednjeveških mest. Člankar je zelo slab zgodovinar in ima čisto napačne pojme o srednjeveških cehovskih razmerah. O tem bi bilo škoda dalje govoriti, pibiti pa je treba, da se članek o katoliškem cehovstvu zavzema za obnovo solidarizma, pa četudi po vzgledu srednjeveških cehov. Naš sedanji krščanski socializem pleše po jajcih, ko se v prvem članku izjavlja proti solidarizmu, v drugem članku pa se zavzema zanj. To je cirkus, ne pa resen pokret. Katoliški politiki, ki jih kršč. socialci razkrinkavajo, so mogoče izpriženi, niso pa tako neumni, da ne bi spoznali, kako otročje in nedosledno je vse početje njih krščan-

ske-socialnih nasprotnikov. Zaradi njih lahko mirno spe.

**Tihotapstvo denarja na Sušaku** se je zadnji čas precej razvilo. Samo v enem tednu so carinski organi zaplenili na mostu, ki vodi iz Sušaka na Reko, nad 150.000 dinarjev. Pri neki šivilji so našli 60.000 dinarjev, v vsakem čevlju je imela 30.000 dinarjev skritih. Temu pojavu je največ kriva naša denarna zapora. Vendar ne dvomimo, da se v raznih diplomatskih vozovih še veliko več denarja spravi v inozemstvo.

**Maniu zmagal tudi pri volitvah v senat.** Pri volitvah v rumunski senat so zmagali zaranisti. Pristaši Maniu so dobili od 113 mandatov 105 mandatov sami.

**300 železniških družb se združi v Zedinjenih državah.** Komisariat za promet med deželami Zedinjenih držav je odobril načrt, da se združi 300 doslej samostojnih železniških družb v štiri velike, med seboj vezane sisteme. To je največja in zgodovinsko važna fuzija ameriških železnic. Te družbe imajo skoraj 10 milijard dolarjev (560 milijard Din) kapitala in 85.000 kilometrov železniške proge. V koncern niso vstopile dežele takozvane nove Anglije. Pogajanja za ustvaritev tega velikega koncerna so trajala enajst let in jih je pospešila sedanja kriza.

**Prelat dr. Seipel in dr. Schober.** Avstrijska politika dr. Seipel in dr. Schober sta bolna. Dr. Seipel je oslabil, dr. Schober je pa dobil pred nekaj dnevi srčni napad.

**Aretacija voditeljev »Reichsbannerja«.** Vojaški poveljnik Berlina in Braniš, Rundstedt, je izdal ukaz za aretacijo voditeljev »Reichsbannerja«, majorja Anckerja in Roberta Brnerja, ker sta baje na nekem shodu pozivala »železno fronto« k ilegalnosti.

**»Omiljenje« prepovedi javnih demonstracij.** Državni notranji minister je izdal novo naredbo, s katero naj se prvotna prepoved »aufmaršev« in javnih demonstracij omili. Dovoljene so javne prireditve in sprevodi »nepolitičnih organizacij«, to se pravi, razne narodne, patriotske in kulturne slavnosti, vse religiozne prireditve in procesije, kakor tudi razne športne prireditve na prostem, če nimajo »demonstrativnega značaja«. S to naredbo bodo lahko prepovedali vse kulturne in športne prireditve delavstva, ker si bodo v vsakem slučaju lahko izmislili kak »demonstrativen značaj«.

**Vojaštvo v berlinskih vojašnicah** se drži v strogi pripravljenosti. Vsi dopusti so preklicani. Tudi policijsko osebje je bilo odpoklicano z dopustov. Vojakom je izhod v mesto prepovedan.

**Uporabo letal za volilno propagando,** ki so se jih dosedaj posluževale razne stranke, je berlinski vojaški poveljnik prepovedal.

**Tudi centum protestira.** Frakcija poslancev centuma v pruskem deželnem zboru je poslala državnemu predsedniku protest, v katerem izjavlja, da stvarni pogoji za uporabo § 48, ustave niso bili podani za izveden državni udar. Protestu se je pridružil tudi poslevodeči odbor stranke centuma.

**Da se obvaruje vohunov.** Berlinski krajevni odbor socialno demokratske stranke je sklenil uvesti zaporo za sprejemanje novih članov, da tako prepreči, da bi se v stranko vtihotapili razni špiclji.

**Kljub režimu »miru in reda«** se pa še vedno dogajajo spopadi med hitlerjevci in komunisti. V Berlinu je bilo zadnje dni na več krajih delavskih četrti običajno streljanje iz oken in raz streh. Zlasti čestokrat se spoprimajo nasprotniki pri nalepljanju volilnih lepakov. V Bunzlau-u je prišlo prilikom nekega shoda hitlerjevcev do pretepa med istimi, ter med komunisti in pripadniki »železne fronte«. Zlasti krvavi so bili boji v Liegnitzu, kjer je bilo nad 200 oseb ranjenih.

**Borba za premoč v nemškem parlamentu.** V splošnem se sodi, da bo-

Dr. Avg. Reisman:

## Delovno pravo v novem obrtnem zakonu.

(Iz predavanja o novem obrtnem zakonu v Strokovni komisiji v Mariboru.)

(Nadaljevanje.)

### POMOČNIKI.

*Če je poslovna knjižica polna ali zgubljena.*

Kadar je poslovna knjižica s potrdili o dovršenem službenem razmerju že čisto polna, mora izdati pristojna prisilna združba ali občina pomočniku novo knjižico in se stara zaključiti ter to ugotoviti v knjižici.

Če pa pomočnik knjižico izgubi ali postane knjižica radi obrabe neuporabna, izda združba ali občina takozvani duplikat, t. j. novo knjižo, v kateri pa je zabeleženo, zakaj je bila izdana nova knjiža, duplikat, t. j. dvojniki.

Za službojemalca so seve važne prejšnje službe. Če pa je knjiža zgubljena, pomočnik nima nobenih dokazov, kako se je obnašal dotlej, pri kom in koliko časa je bil v službi. Zato se lahko podatki o prejšnjem službenem razmerju vpišejo v duplikat samo na podlagi izrecnega dovoljenja upravne oblasti, če pomočnik na katerikoli način nedvomno dokaže svoje prejšnje službeno razmerje.

Kakor za prvotno izdano knjižico, se sme tudi za duplikat zahtevati le toliko, kolikor je knjižica resnično združbo stala.

*Za izdajo knjižice ni mogoče več tožiti službodavca.*

Po novem obrtnem zakonu pomočnik ne more službodavca, ki se brani izročiti poslovno knjižico, na izročitev iste tožiti, ampak lahko pri upravni oblasti, t. j. srezkem načelstvu ali v mestih z lastnim statutom kot so Ljubljana, Maribor, Ptuj in Celje, enostavno prosi za prisilno izdajo knjižice. Upravna oblast potem na stroške službodavca istemu poslovno knjižico odzame, ali pa izposluje na njegove stroške izdajo druge poslovne knjižice. Postopek je lahko na ta način mnogo hitrejši, kakor pa tožbenim potom pred sodiščem.

*Kazen za službodavca.*

Upravna oblast kaznuje službodavca, ki vpiše neresnične ali nedovoljene podat-

ke v poslovno knjižico ali se brani knjižico izročiti, jo napravi neuporabno ali uniči, z globo od 200 do 10.000 Din. Razen tega pa je lahko tudi službodavec radi takega dejanja kaznovan še tudi po odredbah kazenskega zakona, ki ima stroga določila za potvarjanje javnih listin, kar je tudi poslovna knjižica.

*Odškodnina po občem državljanem zakonu?*

Končno določa § 311 t. 2 o. z., da mora službodavec povrniti pomočniku radi neresničnih ali nedovoljenih vpisov v knjižico, neizročitve iste ali uničenja, škodo po predpisih občega državljankega zakonika.

To določilo pa bo lahko imelo svoje velike težave, ko bodo uvedeni za reševanje sporov iz službenih razmerij v § 343 o. z. določeni razsodniški odbori pri oblihi upravnih oblastvih. Ti odbori bodo namreč reševali vse spore med službodavci in službojemniki, razen za ono osebo, ki so mu v smislu § 307 o. z. poverjene važnejše službe. Člani teh razsodniških odborov pa bodo razen prisodnikov iz vrst službodavcev in službojemnikov le upravni uradniki, ki poznajo predpise občega državljankega zakonika večinoma le površno, samo z univerze, medtem ko se pozneje v praksi z njim niso nikdar pečali in tudi ne delali praktičnega izpita iz tega zakonika.

Poleg številnih drugih določb iz delovnega prava nam kaže zlasti ta primer § 311 o. z., da bo treba

*razsodniške odbore reformirati*

v smislu delovnih sodišč po drugih državah, ki so večinoma vse po vojni ustvarile posebna delovna sodišča, kateri so sicer tudi pritegnjeni zastopniki službodavcev in službojemnikov, a yodijo jih le redni sodniki. Drugače bo pri nas popolnoma nemogoč razvoj judikature v delovnem pravu in bodo lahko utrpeli tako delojemalci kot delodajalci nedogledno škodo z razsodbami, ki ne bodo v skladu zakonodaje.

(Dalje prihodnjč.)

## All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

do fašisti pri volitvah v nemški parlament sicer pridobili nekaj mandatov, kar bo vrhunec njih razvoja. V prejšnjem nemškem parlamentu je bilo 143 socialnih demokratov, 68 poslancev centuma, 19 bavarske ljudske stranke. Vsekakor bodo tudi komunisti ohranili svojih 76 poslancev. Narodni socialisti bodo polovili le nekaj pripadnikov malih meščanskih strank.

**Komunistični prevratni načrti.** V Belgiji in na Madžarskem so razkrili komunistične »prevratne« načrte. V obeh deželah je bil nameravan prevrat 1. avgusta t. l. Če bi revolucija uspela v Belgiji, bi izvršili enak napad v — Parizu. Na Madžarskem pa se nahaja v preiskavi večje število komunistov. Vršili so agitacijo po obratih, imeli seznam uradnikov in policistov, ki so jih nameravali — pobiti. V zvezi so bili z Moskvo in Belgijo. — Nam se zde te bajke precej neverjetne. Vemo namreč, da se delavstvo upira po teh deželah redukciji plač. Ker pa je boj proti »komunizmu« popularna stvar, se kapitalizem poslužuje tega argumenta, da lažje brani svoje predpravice.

**Grandi pojde v London.** Italijanski zunanji minister Grandi, ki ga je nedavno odslovil Mussolini, je postal poslanik v Londonu. Italijansko časopisje pravi, da je to imenovanje za Grandija odlikovanje. Grandi bo utrdil prijateljstvo med Anglijo in Italijo, za katero dela Mussolini že od leta 1922.

**Japonski imperializem ne odneha.** Po pojavih na kitajsko-japonskem bojišču je opravičena sumnja, da namerava Japonska zasesti tudi Peking in Tiencin. Iz Osake je Japonska poslala čete v severno Kitajsko ter bo prodirala z 200.000 možmi vojske proti Pekingu.

**Inflacija v Ameriki.** Washingtonska vlada je dovolila zvišanje nepokritega papirnatega denarja od 900 na 1000 milijonov dolarjev.

**Mesto Philadelphia je primorano** ustaviti vsa izplačila. 1800 philadelphijskih policajev se v posebnem tečaju poučuje, kako naj z uspehom nastopa proti nemiru brezposelnih. Poučujejo se tudi v uporabljanju plinskih bomb.

## Maribor.

**Kam bo to vedlo?** V zadnjem času je bilo izvršenih 15 deložacij stanovanjskih najemnikov. Prizadeti najemniki so po večini brezposelni delavci, družinski očetje številnih otrok, ki niso mogli v redu plačevati visokih najemnin. Ker v mestni zasilni baraki ni več prostora, pod oboki državnega mosta pa se tudi ne smejo več nastaniti, so si poiskali streho v raznih zakonitih luknjah in kolibah, kjerkoli so pač zamogli dobiti borni krov za svojo družino. Vsi upajo, da bodo vsaj pred zimo našli primerno stanovanje, ki bi jih obvarovalo pred mrazom. Toda ker večina teh nesrečnejšev nima zaposlitve, je le malo izgleda, da se jim bo ta želja uresničila. Če bi se jim končno tudi posrečilo najti stanovanje, jim ne bo mnogo pomagano, ker ne bodo zmogli plačevati visoke najemnine. S strani gotovih hišnih lastnikov ni pričakovati, da bi se teh nesrečnejšev usmili in če vsled mraza in gladu poginejo na prostem cele družine. Kdaj bo oblast napravila konec temu, za najemnike neznosnemu stanju ter jih zakonito zaščitila pred oderuštvo gotovih hišnih gospodarjev.

**Umetno barvane testenine.** Nekateri tvrdke, ki izdelujejo testenine, baje v zadnjem času svoje proizvode umetno barvajo, ter jih nato v reklamni označijo kot jajčne testenine. Državno tožilstvo je dobilo prijavo in bo uvedlo proti prizadetim tovarnam preiskavo.

**Glasbeno društvo železničarskih delavcev in uslužbencev v Mariboru,** priredi v nedeljo, dne 31. julija t. l. izlet v Studence v gostilno Kraner. Člani in prijatelji dobrodošli.

**Smrtna kosa.** V soboto, dne 23. t. m. je preminula v 59. letu svoje starosti ga. Marija Hinterlechner, soproga mestnega veterinarskega nadsvetnika Hinterlechnerja. Pogreb pokojnice se je vršil minuli ponedeljek na Pobrežju ob številni udeležbi občinstva. Težko prizadetim svojim izrekamo naše sožalje.

## Celje.

**Privatni nameščenci in brezposelnost.** Pretekli petek se je vršila seja odbora privatnih nameščencev, ki se je pečala pretežno z vprašanjem brezposelnosti. Na okrožju celjske ekspoziture OUZD vlada po sta-

tističnih podatkih največja brezposelnost v celi Dravski banovini. Kljub sezonskim mesecem se pa brezposelnost ne manjša, temveč še stalno povečava. Zato je razumljivo, da navdaja prihodno zimo vse socialne politike in strokovne organizacije skrb, kako olajšati bednim ljudem muke, ki jih čakajo. Mnogi nasvetujejo, da bi se tudi v Celju izvedla slična akcija, kakor jo je organiziral v Ljubljani Rdeč križ. Težkoča je le v tem, da se glavni faktorji vse premalo brigajo za to pereče vprašanje. Organizirati pomoč s samimi dobrovoljnimi prispevki ni zadosti. Delavci in nameščenci, ki bi imeli za to dovolj smisla, pač nimajo sredstev, da bi mogli izdatno prispevati. Trgovci, obrtniki in drugi stanovi se pa važnosti tega vprašanja dosti premalo zavedajo, da bi v času take gospodarske krize, ko so se zmanjšali tudi njihovi dohodki, še kaj učinkovitejše sodelovali s prostovoljnimi prispevki. Preostane slednjič le še javna oblast, ki ima edina dovolj avtoritete, da pomoč brezposelnim izdatno organizira.

Hvalevredno je, da se privatni nameščenci s tem vprašanjem tako intenzivno pečajo, toda energije, kolikor jih ima naš pokret, je treba speljati v pravilni pravec in z njimi zainteresirati za vprašanje one faktorje, ki so edino v stanju najti zadostna in uspešna sredstva za pomoč brezposelnim. Prihodnja zima, kakor vse kaže, bo prinesla brezposelnim velikanskih žrtev. Obenem bo pa postavila vse naše javno življenje pred težko preizkušnjo, če zna za rešitev težkih vprašanj najti zadostnih energij. Oba občinska proračuna, tako mestni kakor okoliški, na žalost ne kažejo, da bi se odločilni faktorji zadostno zavedali težavnega položaja.

**Riziko dela.** 15. t. m. se je v Woschnaggovi tovarni v Šoštanju smrtno ponesrečil 35 letni kemik g. inž. Viljem Frings. V svrhu modernizacije izdelovanja taninskega ekstrakta je dobila tovarna iz Nemčije osem velikih bakrenih kotlov. Ko so preizkušali kotel, je stal inž. Frings na odru ob vrhu kotla. Nenadoma je bruhnila iz kotla para in vrela brozga. Inž. Frings je skočil takoj z odra na tla. Pri tem pa je zadel z glavo ob tram in padel pod oder ob kotel. V tem je drugič brizgnila vrela broz-

ga iz kotla in se vlila na inženirja, ki je ležal na tleh. Nesrečni inženir je dobil smrtno nevarne opekline, zaradi katerih je 20. t. m. po velikem trpljenju izdihnil. — Delavcu Josipu Polnarju iz Dobre pri Celju je padel pri delu hlood na desno nogo in mu jo je zlomil pod kolonom. — 22 letni rudar Peter Kuder iz Kasaz pri Petrovčah je pri delu v libojskem premogovniku padel in si je izpahnil desno roko. — Miner Vinko Bele s Trličnega si je pri padcu močno poškodoval desno ramo. — Čevljarskega pomočnika Franca Lubeja iz Šmarjete pri Celju je udaril konj v trebuh tako, da mu je prizadel težke notranje poškodbe.

**Celjski delovni trg** je imel pri celjski ekspozituri Javne borze dela od 11. do 20. julija naslednjo sliko: Iz prejšnjega tedna je ostalo 990 brezposelnih (831 moških in 159 žensk). Na novo se je javilo 76 oseb (42 moških in 34 žensk). Delo je bilo ponujeno za 46 oseb (17 moških in 29 žensk), posredovanj je bilo izvršenih 29 (10 moških in 19 žensk). V evidenci je ostalo še 1032 oseb (859 moških in 173 žensk).

**Dobrodolni koncert.** Železničarska godba priredi v nedeljo, 7. avgusta t. l. ob 11. dopoldne dobrodelni koncert v korist slepega celjskega skladatelja g. Edvarda Interbergerja.

## Trbovlje.

**Družinski izlet na Mrzlico.** V nedeljo, dne 14. avgusta t. l. bo minulo leto dni, odkar so sodruzi iz Trbovelj in Hrastnika kupili svet na Mrzlici, kateri je namenjen delavstvu za izlete, igrišče in za postavitev lastnega »Počitniškega doma«, kateri naj služi za odih v prosti naravi. Da pa ne bo ta, za delavstvo pomembna obletnica ostala samo zapisana, je odbor zadruga »Počitniški dom« sklenil, da na isti dan priredi zopet družinski izlet na Mrzlico in vabi vse »Priatelje Prirode«, da se ta dan izleta udeležijo. Posebno pa one, katere je 17. julija splašilo slabo vreme, da si bodo ob tej priliki lahko ogledali to novo delavsko postojanko in se prepričali, kaj zmore delavska solidarnost. 14. avgusta vsi na Mrzlico!

# MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastoni** 14 karatno originalno ameriškansko

**zlato nalično pero**

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno prvovrstno **radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled »Radio« **welt**. Naroča se Administration der »Radio« **welt**, Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Razno manufakturno blago, perilo, obleke za moške in dečke, pletenino etc. priporočajo po jako nizki ceni trdka

**KARL JANČIČ**  
Maribor, Aleksandrova c. 11

Usnjate rokavice v veliki izbiri tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki  
**Marija Sieber,**  
Maribor, Glavni trg 14, preje Gosposka 9.

**Pletenine,** stezniki, tudi jenski in kosmetični predmeti, potrebščine za otroke, nogavice, rokavice, ročna dela in krojaške potrebščine.

**FRANC ŠKOF,**  
Maribor, Aleksandrova cesta 23.

## Za delovno šolo.

Državna obrtna šola v Zagrebu je bila ustanovljena dne 9. oktobra 1882. Obhajala bo letos petdesetletnico svojega obstoja. Šola je bila ustanovljena na privatno iniciativo. Eden od glavnih iniciatorjev je bil škof Strossmayer. Ko je namreč gradil svojo impozantno katedralo v Djakovu, je hotel zaposliti zgolj domače sposobne obrtnike, da bi dal zasluzka njim mestu tujcem. Kljub vsemu trudu se mu pa to ni — razen pri mizarskih delih — posrečilo. Ta izkušnja je dovela Strossmayerja do tega, da je naglašal potrebo ustanovitve obrtne šole, ki naj bi vzgajala naraščaj umetniške obrti. Šola je razpolagala nekoč z obseznimi prostori, danes pa je nastanjena v poslopju srednja tehnična šola in del tehnične fakultete. Odvzet ji je bil tudi muzej umetne obrti, kakor tudi nekdanji internat. Ker se skozi vseh petdeset let niso poučevale v njej razne obrtne stroke z ozirom na napredek tehnike, je razumljivo, da je životarila in interes zanjo je znatno padel. Skušalo se je doseči, da bi jo prevzele zbornice za trgovino, obrt in industrijo, ki bi vzdrževale šolo s pomočjo obrtnih organizacij. Govorilo se je tudi o tem, da bi glede te šole banovina kaj ukrenila.

Medtem so se jele širiti baš v zadnjem času, ko je bila usoda šole precej negotova, po Zagrebu vesti, da se bo šola povodom redukcije prekoštevila učiteljstva sploh ukinila. Te vesti so izzvale v zagrebški javnosti, zlasti pa v obrtnih krogih in v vrstah nekdanjih učencev šole veliko vznemirjenje. Te dni pa je dospela nenadoma vest, da šola ne bo ukinjena, temveč da je bil postavljen na čelo zavoda strokovnjak, ki ima šolo reorganizirati, da bo odgovarjala današnjim potrebam.

## Sportni dan SK Olimp v Celju.

V nedeljo, dne 31. julija, se bo vršil III. sportni dan. Vršila se bodo tekmovanja v raznih sportnih panogah. Nastopile bodo vse sekcije, da pokažejo svojo moč in znanje. Člani, ki so razdeljeni v štiri sekcije, se pridno in temeljito pripravljajo na ta sportni praznik.

Na predvečer, v soboto, nastopijo rokborci in boksači med seboj.

V nedeljo dopoldan nastopijo člani lahke atletike pri štafeti 4 × 100 m pri teku na 400 in 1500 m.

Nogometna sekcija postavi popoldan rezervo, ki odigra predtekmo z rezervo SK Atletik. Prvo moštvo pa pomeri svoje moči in znanje z zagrebškim Olimpom.

Zvečer pa nastopijo rokborci in boksači na odru, da preizkusijo svoje znanje z gosti, ki prispejo iz Maribora, Zagreba in Ljubljane.

Sportni dan bo lepo slavje za Olimp in pa edina prilika, da lahko vse sekcije skupno pokažejo sadove sistematičnega in organizatoričnega dela.

Klub obstoja tretje leto in stalno napreduje tako po številu aktivnega članstva, ki ga je okoli 80, kakor tudi v udejstvovanju v raznih panogah sporta.

Sekcije: nogometna, zimsko-sportna, rahloatletika in težkoatletika kažejo toliko življenske sile, da je njihov obstoj in napredek zagotovljen.

Zimsko-sportna je v prošli sezoni zabeležila par lepih uspehov. Da pa zasužura svojim smučarjem primeren teren za zimske treninge in izlete, je kupil klub velik in krasen teren na Smohorju, kjer si zgradi lasten smučarski dom in moderno skakalnico.

Novi ravnatelj Vojteh Braniša je dolgoletni član učnega zbora zagrebške obrtne šole; po stroki je kipar, vendar se pa bavi tudi mnogo z umetno obrtjo, posebno z lesorezom. Banska uprava mu je poverila že pred leti nalogo, da organizira šole za domačo obrt, toda menjavali so se kompetentni faktorji in prilike, pa do ustanovitve te šole ni prišlo, temveč se je porabil denar v druge svrhe.

Zagrebške obrtne šole pa ne prevzame zbornica za trgovino in obrt; tudi banovina je ni hotela prevzeti povsem na svoja ramena. Kot je izjavil ravnatelj Braniša, ki prevzema baš te dni posle, ostane šola državna institucija. Šola se bo z državno pomočjo reorganizirala, obnovila, izpopolnila in razširila na nove stroke, tako da bo bolj odgovarjala duhu časa in današnjim potrebam. Šola pa bo pri tem ohranila najožje stike z obrtno zbornico in obrtnimi organizacijami, da bo v neprestanem kontaktu s praktičnim življenjem.

Hrvatska javnost je vzela vest o zasiguranju nadaljnjega obstoja in modernizaciji omenjene obrtne šole z velikim zadoščenjem in znanje; bivši gojenci šole pripravljajo slavnostno proslavo petdesetletnice, ki se bo vršila ob otvoritvi zagrebškega jesenskega velesejma.

Ustanavljanje in moderniziranje takozvanih delovnih šol je pri nas tem bolj potrebno spričo prevelikega navala na srednje šole (realne in klasične gimnazije). Po nedavno izdani statistiki smo imeli v šolskem letu 1931/32 v naši državi 166 takih srednjih šol z 79.267 dijakov, tako da odpade na vsake 175 prebivalcev po en dijak srednje šole; razmerje med številom dijakov in dijakinj je pa 17:8.

Klub, navezan edino na podporo svojega članstva, ki je po veliki večini delavstvo, je lahko ponosen na te uspehe, ki so sad nesebičnega in požrtvovalnega dela.

Veselo in volja do dela za telesno-kulturno vzgojo mladine bo rodilo nadaljnje dobrine. Viden znak bodo zdrava, lepo razvita in odporna telesa, a njihov duh se bo dvignil in postal dovzeten za lepo in dobro.

Olimpu želimo najlepših uspehov tudi v bodoče.

## Meh za smeh.

Potrpežljivci.

Vratar oznani ravnatelju zavarovalne družbe: »Gospod, v sprejemnici čaka gospod, ki hoče po vsej sili do vas.«

»Naj vstopil.«

Prikazal se je možiček in pričel razburjeno: »Gospod, na vsak način moram dobiti zadoščenje... V mojem stanovanju je požar naredil škodo.«

»Dobro. Koliko pa znaša?«

»Zavesa nič? Se bo že napravilo. Pa kdaj se je to primerilo?«

»Pred osmimi leti... Veste, gospod direktor, žena mi poslej ne da pokoja. Venomer gode: Pojdi v zavarovalnico, pojdi v zavarovalnico... Pa sem izgubil potrpljenje in sedaj sem tu!«

**Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. - Telefon števil. 2324.**

## Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Slomškov trg števil. 6.**

**Vloge obrestujemo po 6 1/2 %**  
**proti trimesečni odpovedi.**